

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

Sayı : 84832410 - 610 [17/77] - E.81010
Konu : Soru Önergeleri

25-07-2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 28/06/2017 tarihli ve 43452547-120.07-106637 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan İzmir Milletvekili Sayın Selin SAYEK BÖKE tarafından verilen 7/14487 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Nihat ZEYBEKCI
Bakan

EK:
Cevap yazısı (2 sayfa)

"Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır."

T.C. Ekonomi Bakanlığı Hukuk Müşavirliği
Söğütözü Mah. 2176. Sk. No:63 06530 Çankaya/Ankara

Ayrıntılı Bilgi İçin: Taner SÖNMEZ - Avukat

Telefon: (0312) 204 94 84

Faks: 03122048641

E-mail: sonmezta@ekonomi.gov.tr

Elektronik Ağ: www.ekonomi.gov.tr

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

İzmir Milletvekili Sayın Selin SAYEK BÖKE tarafından verilen 7/14487 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevaplar:

Katar krizinin Türkiye ekonomisine etkileri, ortaya çıktığı günden itibaren Bakanlığım tarafından çok boyutlu olarak değerlendirilmekte ve yakından takip edilmekte olup bu krizin etkileri Körfez Ülkeleriyle ticari ilişkiler ve yatırımlar açısından da değerlendirilmekte ve proaktif politikalar sürdürülmektedir.

Türkiye ve Katar arasındaki ticari ilişkiler özellikle son on yıl içinde önemli bir artış göstermiş, 2005 yılında 133 milyon dolar olan ticaret hacmimiz 2014 yılında 1,3 milyar dolar ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır.

2002-2017/Mayıs döneminde Katar sermayeli şirketler tarafından ülkemizde gerçekleştirilen uluslararası doğrudan yatırımların (UDY) yıllara göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almakta olup geçtiğimiz 10 yılda ülkemizdeki Katar menşeli doğrudan yatırımların artış trendinde olduğu görülmektedir. 2002-2017/Mayıs döneminde Katar kaynaklı doğrudan yatırımlar toplam 2 milyar dolar seviyesinde iken, yatırımcı ülkeler arasında Katar kümülatif bazda 17. sırada yer almaktadır. Katar yatırımları 2017 yılında 541 milyon dolara ulaşmıştır. Katar, bu yatırım rakamıyla 2017 yılında birçok önemli yatırımcı ülkeyi geride bırakarak 3. sırada (ilk iki sırada İspanya ve Hollanda yer almaktadır) yer almıştır. Katar tarafından gerçekleştirilen doğrudan yatırımların toplam doğrudan yatırımlar içindeki payı ise %1,4 seviyesindedir.

Tablo.1 Katar Tarafından Ülkemizde Gerçekleştirilen Doğrudan Yatırımlar (Milyon Dolar)

Ödeme Yılı	Türkiye'deki UDY (milyon \$)
2002	-
2003	-
2004	-
2005	-
2006	-
2007	-
2008	126
2009	-
2010	52
2011	50
2012	46
2013	469
2014	8
2015	350
2016	375
2017/Mayıs	541
Toplam	2.017

Diğer taraftan, Türk müteahhitlerimizin Körfez bölgesinde üstlendiği projelerin %25 oranındaki kısmı Katar'da gerçekleştirilmektedir. Ülkemizin tüm dünyada üstlendiği projeler esas

alınarak proje bedeli sıralaması yapıldığında ise Katar 7. sırada gelmektedir. Katar'da yıllardır faaliyet gösteren Türk müteahhitlik firmaları, 1972 yılından bugüne kadar 128 projede toplam 14,2 milyar dolarlık proje üstlenmişlerdir. Türk firmalar, özellikle 2014 sonrasında katma değeri yüksek projelere imza atarak 2014 yılından bugüne dek 5,4 milyar dolar değerinde toplam 14 proje yürütmüştür. Katar'da gerçekleştirilen bu projelerde karayolu projeleri başı çekmektedir. Karayolu projeleri dışında metro, stat, havalimanı ve liman projelerinde Türk müteahhitlik firmaları yer almaktadır.

Katar'da hâlihazırda yaşanan durumun uzaması ve derinleşmesinin, ülkemiz müteahhitlik firmalarının son dönemde aktif olarak yer aldıkları Körfez ve Ortadoğu coğrafyasında kısa vadede geçici bazı sorunlar yaşamalarına neden olabileceği değerlendirilmekle birlikte, Körfez coğrafyasında yer alan ülkelerin altyapı yatırımlarına duydukları ihtiyaç dikkate alındığında, bu projelerin devamını sağlama konusundaki iradelerini devam ettireceği düşünülmektedir. Bu kapsamda, müteahhitlik sektörümüzün, uzun yıllardır faaliyet gösterdiği ve hemen hemen her alt sektörde proje üstlenip uygun fiyat teklifleri ile proje gerçekleştirdiği geleneksel pazarımız olan Ortadoğu ve Körfez coğrafyasında yaşanan siyasi sorunlara karşın pazardaki payını koruyacağı öngörülmektedir.

2016 yılı sonu itibariyle Katar'da faaliyet gösteren Türk sermayeli 9 adet firma tespit edilmiş olup söz konusu firmaların sermaye pozisyonu tutarı yaklaşık 9,1 milyon ABD Doları değerindedir. Mezkûr firmalarımızda 784'i Türk, 13.337'si yabancı olmak üzere toplam 14.121 kişi istihdam edilmektedir. Katar'da bulunan yatırımcı firmalarımız ağırlıklı olarak inşaat sektöründe faaliyet göstermektedirler. Son dönemde Katar ile diğer Körfez ülkeleri arasında yaşanan krizden Katar'da bulunan yatırımcı firmalarımızın ekonomik ve ticari açıdan olumsuz etkilenmemesi için, yaşanan süreç Bakanlığımca yakından takip edilmekte ve risk değerlendirmesi yapılmaktadır.

Türkiye ile Katar arasında yürütülmekte olan STA müzakerelerinin temel hedefi iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi olup müzakere teknik çerçevede ilerlemektedir. Serbest ticaret anlaşmaları doğaları gereği ilgili ülkelerin diğer ülkelerle ilişkilerine alternatif üretmeyi değil, iki taraf arasındaki ticari ilişkileri geliştirmeyi hedefler. Bu bakış açısıyla, halen 23 ülke/ülke grubuyla STA akdedilmiş olup çok sayıda ülkeyle aynı saik ile STA müzakeresi yürütülmekte, yine önemli sayıda ülkeyle de STA müzakereleri başlatma yönündeki girişimlere devam edilmektedir. Aynı kapsamda, Körfez İşbirliği Konseyi üyesi bütün ülkelerle ticari ve ekonomik ilişkilerin daha da geliştirilmesi hedefiyle, 2009 yılından bu yana teknik nedenlerle askıda bulunan STA müzakerelerinin yeniden canlandırılması yönündeki girişimlere de devam edilmektedir.

Öte yandan, ödemeler dengesi istatistikleri TCMB tarafından derlenmektedir.